

UNIVERSITETET I OSLO

ØKONOMISK INSTITUTT

Eksamensdag: mandag 7. desember **Sensur kunngjøres: 6. januar 2009, ca kl. 16**

Date of exam: Friday, December 5 Grades will be given: January 6, 2009, appr. 4. a.m.

Tid for eksamen: kl. 14:30 – 17:30

Time for exam: 2:30 p.m. – 5:30 p.m.

Oppgavesettet er på 3 sider

The problem set covers 3 pages

English version on page 2

Tillatte hjelpebidrifter:

- Ingen hjelpebidrifter tillatt, heller ikke lommekalkulator

Resources allowed:

- *No resources, including pocket calculator, allowed*

Ved sensuren teller oppgavene 1 ca 20 %, oppgave 2 teller ca 20 %, oppgave 3 teller ca 20 % og oppgave 4 teller ca 40 %

Please answer all problems. Problem 1 counts appr. 20 %, problem 2 counts appr. 20 %, problem 3 counts appr. 20 % and problem 4 counts appr. 40 %

Eksamens blir vurdert etter ECTS-skalaen. A-F, der A er beste karakter og E er dårligste ståkarakter. F er ikke bestått.

The grades given: A-F, with A as the best and E as the weakest passing grade. F is fail

Ingen hjelpebidrifter tillatt, heller ikke lomme kalkulator

Oppgave 1 (teller ca 20%)

- (i) Definer avhengighetskvoten for eldre.
- (ii) Hva er svakheten ved denne kvoten når man bruker den i samfunnsøkonomiske analyser?
- (iii) Nevn og definér en bedre indikator for aldersstruktur enn den nevnt under (ii), og som med fordel kan brukes i pensjonsanalyser.

Oppgave 2 (teller ca 20%)

- (i) Hva menes med begrepet "yrkesfrekvens"?
- (ii) Drøft kvalitativt dagens situasjon i Norge når det gjelder yrkesdeltakelse blant menn og kvinner i ulike aldersgrupper.
- (iii) Nevn minst tre befolkningsgrupper i Norge som muligens kan øke sin yrkesdeltakelse.
- (iv) Det er stor forskjell i yrkesaktiviteten mellom menn og kvinner i småbarnsfasen. Hva var effekten av innføring av kontantstøtteordningen i 1998 på denne forskjellen? Trekk inn det du vet fra artikkelen til Naz ("The impact of cash-benefit reform on parents' labour force participation"), der hun analyserte denne effekten.

Oppgave 3 (teller ca 20%)

Da ordningen for AFP ("Avtalefestet pensjon") ble innført i 1989, hadde den konsekvenser for yrkesaktiviteten til eldre arbeidstakere på 1990-tallet. Hvilke effekter nevnes i pensumlitteraturen?

Oppgave 4 (teller ca 40%)

Anta at Norge i perioden 2010-2015 vil få uvanlig høy arbeidsinnvandring, sammenlignet med nivået i 2008, og at den etter 2015 vil vende tilbake til samme nivå som i 2008, for så å holde seg konstant. Drøft grundig konsekvensene ut fra pensumlitteraturen, både på kort sikt (opp til 10 år) og på lang sikt (40 år eller mer), for

- (i) befolkningens aldersstruktur
- (ii) offentlig eldreomsorg
- (iii) statens utgifter til alderspensjoner
- (iv) statens utgifter til kontantstøtte.

Ikke glem den periodiske slutt-evalueringen som du finner på emnesiden

ENGLISH VERSION

No resources, including pocket calculator, allowed

Question 1 (counts appr. 10%)

- (i) Define old age dependency ratio (also known as dependency ratio for elderly)
- (ii) What is the weakness of this ratio when it is used in socioeconomic analyses?

(iii) Mention and define a better indicator for a population's age structure than the one mentioned under (i), which may be used in analysing pension issues.

Question 2 (counts appr. 20%)

- (i) What do we mean by labour force participation ratio ("yrkesfrekvens")?
- (ii) Discuss qualitatively the current situation in Norway with respect to labour force participation of men and women, broken down by age.
- (iii) Mention at least three population subgroups that may increase their labour force participation.
- (iv) Fathers and mothers of small children differ strongly in their labour force participation. What was the effect of introducing the cash-benefit reform ("kontantstøtteordningen") in 1998 on this difference? Include relevant points from the article written by Naz ("The impact of cash-benefit reform on parents' labour force participation"), in which she analyses this effect.

Question 3 (counts appr. 20%)

When the early retirement arrangement ("AFP" or "Avtalefestet pensjon") was introduced in Norway in 1989, it had a number of consequences for the labour market activity of elderly workers in the 1990s. Which effects are mentioned in the literature for this course?

Question 4 (counts appr. 40%)

Assume that Norway experiences unusually high labour immigration in the period 2010-2015, compared to 2008. In the period after 2015, migration returns to the 2008-level, and remains at that level. Based on what you know from the literature of this course, discuss thoroughly the consequences of this migration development, both in the short run (up to 10 years) and the long run (40 years or more), for

- (i) the age structure of the population
- (ii) public elderly care
- (iii) the government's expenditures for public old age pensions
- (iv) the government's expenditures for cash-benefit ("kontantstøtte").

Do not forget the periodic final evaluation
which you will find on the course page